

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
STATISTIKOS ĮSTATYMO PAKEITIMO
Į S T A T Y M A S**

1999 m. gruodžio 23 d. Nr. VIII-1511
Vilnius

(Žin., 1993, Nr. [54-1048](#); 1995, Nr. [55-1355](#); 1997, Nr. [65-1542](#))

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos statistikos įstatymo nauja redakcija
Pakeisti Lietuvos Respublikos statistikos įstatymą ir išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
STATISTIKOS
Į S T A T Y M A S**

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato oficialiosios statistikos organizavimo bendruosius principus, fizinių ir juridinių asmenų bei juridinio asmens teisių neturinčių įmonių teises ir pareigas teikiant duomenis statistikos reikmėms, valstybės ir vietos savivaldos institucijų bei įstaigų teises ir pareigas tvarkant bei naudojant statistinius duomenis, jų apsaugą, taip pat atsakomybę už šio įstatymo pažeidimus.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Oficialioji statistika** – valstybės ir vietos savivaldos institucijų ir įstaigų valstybės reikmėms skirtų statistinių duomenų apie ekonominius, demografinius procesus, socialinius veiksnius ir visuomeninius bei aplinkos pokyčius rinkimo, tvarkymo ir statistinės informacijos skelbimo pagal Oficialiosios statistikos darbų programą sistema.

2. **Statistiniai duomenys** – respondentų pateikti bei iš tvarkomųjų, organizacinių dokumentų, registrų ir informacinių sistemų gauti duomenys statistinėms suvestinėms sudaryti.

3. **Statistinių duomenų apdorojimas** – statistinių duomenų tikrinimas, sumavimas, grupavimas, klasifikavimas, statistinių lentelių ir grafikų rengimas.

4. **Statistinė informacija** – informacija, gauta apdorojus statistinius duomenis.

5. **Statistiniai tyrimai** – statistinių duomenų rinkimas, kaupimas, apdorojimas, analizė, statistinės informacijos rengimas ir teikimas.

6. **Statistinių duomenų tvarkymas** – statistinio tyrimo ataskaitų bei anketų, taisyklių joms pildyti rengimas, jų teikimas respondentams, rinkimas ir rengimas apdorojimui.

7. **Statistinis registras** – statistiką tvarkančių įstaigų sudaromas fizinių ir juridinių asmenų bei įmonių, neturinčių juridinio asmens teisių, (respondentų) sąrašas, kuris atnaujinamas ir pildomas statistiniais duomenimis bei naudojamas statistiniams tyrimams ir suvestinei informacijai rengti, saugoti, naudoti.

8. **Statistinių duomenų konfidencialumas** – gautų duomenų naudojimas tik statistikos reikmėms taip, kad nebūtų galima identifikuoti konkretaus respondento ir jo veiklos rezultatų.

9. **Respondentas** – fizinis ar juridinis asmuo bei juridinio asmens teisių neturinti įmonė, teikiantys ar privalantys teikti duomenis apie save statistiką tvarkančioms institucijoms ir įstaigoms.

10. **Oficialiosios statistikos darbų programa** – statistikos darbų (tyrimų), būtinų valstybės valdymui ir visuomenės reikmėms, pavedamų vykdyti Statistikos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Statistikos departamentas), jo teritorinėms įstaigoms,

kitoms valstybės ir vietos savivaldos institucijoms bei įstaigoms, sąrašas, kuriame nurodoma už darbo atlikimą atsakinga institucija, darbo pavadinimas, atlikimo periodiškumas, būdas ir rezultatų pateikimo laikas.

3 straipsnis. Įstatymo taikymas

Šis įstatymas taikomas:

- 1) valstybės ir vietos savivaldos institucijoms ir įstaigoms;
- 2) statistiką tvarkančioms institucijoms ir įstaigoms;
- 3) respondentams.

4 straipsnis. Oficialiosios statistikos organizavimo bendrieji principai

Oficialiosios statistikos organizavimas grindžiamas šiais principais:

- 1) objektyvumo ir profesinio nepriklausomumo nuo politinių bei kitų interesų grupių;
- 2) statistinių rodiklių reikalingumo ir tinkamumo ekonominei, socialinei padėčiai bei dinamikai vertinti;
- 3) statistinių duomenų naudojimo tik statistikos reikmėms;
- 4) statistinių duomenų konfidencialumo;
- 5) statistiniuose stebėjimuose taikomų metodų ir metodikų skaidrumo;
- 6) statistinių duomenų palyginamumo;
- 7) tarptautinių klasifikacijų ir standartų, pagal kuriuos tvarkomi statistiniai duomenys, laikymosi;
- 8) statistikos metodikų tarpusavio suderinamumo.

5 straipsnis. Oficialiąją statistiką tvarkančių institucijų ir įstaigų uždaviniai

Pagrindiniai oficialiąją statistiką tvarkančių institucijų ir įstaigų uždaviniai:

- 1) nustatyti vienodą statistinės informacijos apie valstybės ekonominius, demografinius procesus, socialinius veiksnius ir visuomeninius bei aplinkos pokyčius rinkimo ir tvarkymo sistemą, vadovaujantis nacionalinėmis reikmėmis ir tarptautinių organizacijų taikoma metodologija;
- 2) apdoroti, apibendrinti ir analizuoti statistinius duomenis, rengti statistinę informaciją;
- 3) skelbti pagal Oficialiosios statistikos darbų programą parengtą informaciją ir užtikrinti, kad ji bei jos parengimo metodai būtų prieinami visuomenei;
- 4) teikti statistinę informaciją valstybės ir vietos savivaldos institucijoms ir įstaigoms, mokslo įstaigoms, Europos bendrijų statistikos tarnybai (EUROSTAT) ir kitoms tarptautinėms organizacijoms pagal tarptautinius susitarimus;
- 5) įgyvendinti priemones, skirtas respondentų patiriamoms darbo bei kitoms sąnaudoms, susijusioms su statistikos duomenų rinkimu ir teikimu, mažinti.

ANTRASIS SKIRSNIS STATISTIKOS TVARKYMAS

6 straipsnis. Oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos

Oficialiąją statistiką Lietuvos Respublikoje tvarko:

- 1) Statistikos departamentas;
- 2) Statistikos departamento teritorinės įstaigos;
- 3) ministerijos, kitos valstybės ir vietos savivaldos institucijos, įstaigos, taip pat Lietuvos bankas, jeigu tai numatyta Oficialiosios statistikos darbų programoje.

7 straipsnis. Statistikos departamentas

1. Statistikos departamentas yra Lietuvos Respublikos vykdomosios valdžios institucija, finansuojama iš valstybės biudžeto. Statistikos departamentas yra juridinis asmuo, turintis

sąskaitą banke ir antspaudą su Lietuvos valstybės herbu bei savo pavadinimu. Statistikos departamento nuostatus tvirtina Vyriausybė.

2. Statistikos departamentas, kaip oficialiosios statistikos įstaiga, įgyvendina bendrą valstybės politiką statistikos metodologijos ir organizavimo srityse. Statistikos departamentas rengia Oficialiosios statistikos darbų programą ir jos įvykdymo ataskaitą, kurias tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

3. Statistikos departamentui vadovauja generalinis direktorius, kurį skiria ir atleidžia Ministras Pirmininkas.

8 straipsnis. Statistikos departamento teisės atliekant statistinius tyrimus

Statistikos departamentas, atlikdamas statistinius tyrimus, turi teisę:

- 1) iš valstybės ir vietos savivaldos institucijų ir įstaigų gauti informaciją apie numatomus statistinius tyrimus Oficialiosios statistikos darbų programai rengti;
- 2) neatlygintinai iš respondentų, valstybės registru ir informacinių sistemų gauti Oficialiosios statistikos darbų programai vykdyti reikalingus statistinius duomenis;
- 3) organizuoti statistinį namų ūkių stebėjimą, atlikti statistinius tyrimus respondentų savanoriškumo pagrindu;
- 4) įstatymų arba Vyriausybės nustatyta tvarka organizuoti ir atlikti visuotinius surašymus, prireikus tam pasitelkti gyventojus;
- 5) organizuoti statistinės informacijos leidybą;
- 6) tikrinti, ar pateikti duomenys apskaičiuoti pagal pateiktas metodikas;
- 7) statistinių duomenų patikimumui įvertinti reikiamais atvejais kviesti ekspertus.

9 straipsnis. Statistikos departamento teritorinės statistikos įstaigos

1. Teritorinės statistikos įstaigas steigia ir jų nuostatus tvirtina Statistikos departamentas. Teritorinės statistikos įstaigos yra juridiniai asmenys, išlaikomi iš valstybės biudžeto.

2. Statistikos departamento teritorinės statistikos įstaigos:

- 1) atlieka statistikos darbus, numatytus Oficialiosios statistikos darbų programoje, taip pat gali atlikti kitus statistikos darbus, kuriuos užsako ir finansuoja apskrities viršininko administracija ar vietos savivaldos institucija;
 - 2) rengia teritorijos administracinio vieneto statistinę informaciją apie gyventojų skaičių ir sudėtį, administracinį suskirstymą, ūkio subjektų gamybinį pajėgumą ir veiklos rezultatus, ekonomiką, aplinką, memorialinius objektus ir tam naudoja savo ir kitų oficialiosios statistikos institucijų ir įstaigų sukaupią informaciją bei statistinius duomenis;
 - 3) teikia apskričių viršininkams ir vietos savivaldos institucijoms bei įstaigoms statistinę informaciją;
 - 4) informuoja visuomenę apie teritorijos administracinio vieneto ekonominę ir socialinę būklę, demografinius bei aplinkos procesus.
3. Teritorinės statistikos įstaigos, vykdydamos Oficialiosios statistikos darbų programą, turi teisę gauti iš jų teritorijos administracinio vieneto respondentų Statistikos departamento generalinio direktoriaus patvirtintas ataskaitas, anketas, duomenis iš administracinių tvarkomųjų dokumentų, tvarkyti ir skelbti statistinę informaciją.

10 straipsnis. Kitos statistiką tvarkančios įstaigos ir organizacijos

1. Kitos oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos:

- 1) suderinusios su Statistikos departamentu, tvirtina statistinius formularius, jų pildymo taisykles, nustato duomenų pateikimo tvarką bei laiką, tikrina, ar pateikti duomenys apskaičiuoti pagal pateiktas metodikas;
 - 2) savarankiškai renka duomenis, apdoroja, apibendrina, analizuoja ir skelbia statistinę informaciją.
2. Politinės partijos, politinės ir visuomeninės organizacijos, profesinės sąjungos, religinės organizacijos, įmonės, įstaigos bei kitos organizacijos:

- 1) savarankiškai renka duomenis ir tvarko statistinę informaciją;
- 2) atlieka statistikos darbus (tyrimus), kai su jomis sudaro sutartis oficialiąją statistiką tvarkančios institucijos ir įstaigos.

11 straipsnis. Statistikos taryba

1. Statistikos taryba yra Statistikos departamento patariamoji institucija, nagrinėjanti svarbiausius statistikos organizavimo ir metodologijos klausimus. Ji svarsto surašymų, statistinių registrų, svarbiausių tyrimų metodologijos principus bei Oficialiosios statistikos darbų programą, pagrindinius statistinių tyrimų rezultatus, duomenų apsaugos, statistinės informacijos pateikimo valstybės ir mokslo įstaigoms ir skelbimo visuomenei klausimus, rengia išvadas bei teikia siūlymus Statistikos departamentui šiais klausimais.

2. Statistikos tarybą sudaro valstybės ir vietos savivaldos institucijų, įstaigų, tvarkančių statistiką, mokslo įstaigų, visuomeninių organizacijų, įmonių, kitų respondentų bei visuomenės informavimo priemonių atstovai. Statistikos tarybos sudėtį ir nuostatus tvirtina Vyriausybė.

12 straipsnis. Oficialiosios statistikos duomenų šaltiniai

1. Oficialiosios statistikos duomenų šaltiniai:

1) fizinių asmenų, juridinių asmenų bei juridinio asmens teisių neturinčių įmonių apskaitos duomenys, statistiniai stebėjimai ir surašymai;

2) mokesčių, muitinių, švietimo, sveikatos, darbo biržos, socialinės apsaugos ir komunalinio ūkio, Lietuvos banko informacinės sistemos, valstybės registrai, taip pat apskričių viršininkų, vietos savivaldos institucijų ir įstaigų sukaupti administracinių tvarkomųjų bei asmens dokumentų duomenys.

2. Statistiniai duomenys pateikiami Statistikos departamento, kitų oficialiąją statistiką tvarkančių institucijų ir įstaigų nustatytos formos ataskaitose, anketose arba kompiuterinėse laikmenose. Statistiką tvarkančios institucijos ir įstaigos respondento sutikimu duomenis gali rinkti telefonu.

TREČIASIS SKIRSNIS

RESPONDENTŲ TEISĖS IR PAREIGOS TEIKIANT STATISTINIUS DUOMENIS IR JAIS NAUDOJANTIS

13 straipsnis. Respondentų teisės

1. Respondentai turi teisę gauti iš statistiką tvarkančių institucijų, įstaigų ir organizacijų informaciją apie teisinį statistinio tyrimo pagrindą, duomenų rinkimo tikslą, jų pateikimo privalomumą ar savanoriškumą bei nepateikimo pasekmes, pateiktų duomenų apsaugą.

2. Kiekvienas respondentas turi teisę susipažinti su jo pateiktais statistiką tvarkančioms institucijoms, įstaigoms ir organizacijoms duomenimis, saugomais informacinėse sistemose arba registruose.

3. Respondentas, pastebėjęs, kad statistiką tvarkančiai institucijai, įstaigai ar organizacijai pateikė klaidingus duomenis, turi teisę raštu juos patikslinti. Jeigu respondentas neturi reikiamų duomenų statistikos ataskaitoms užpildyti, jis gali pateikti kiek galima tikslesnę informaciją kartu su aiškinamuoju raštu.

14 straipsnis. Respondentų pareiga teikti statistinius duomenis

1. Respondentai privalo statistiką tvarkančioms institucijoms ir įstaigoms teikti tikslus duomenis įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Juridiniai asmenys bei juridinio asmens teisių neturinčios įmonės, įstaigos ir organizacijos privalo neatlygintinai teikti statistinius duomenis Oficialiosios statistikos darbų programai įgyvendinti.

3. Fiziniai asmenys privalo teikti duomenis, jeigu tai nustato įstatymai arba Oficialiosios statistikos darbų programa.

4. Ataskaitose ir tyrimų anketose pateikiamų duomenų tikrumą savo parašais patvirtina jas užpildę asmenys.

KETVIRTASIS SKIRSNIS OFICIALIOSIOS STATISTINĖS INFORMACIJOS NAUDOJIMAS

15 straipsnis. Oficialiosios statistinės informacijos naudojimas ir apsauga

1. Surinkti oficialiosios statistikos reikmėms statistiniai duomenys gali būti naudojami tik statistinei informacijai rengti.

2. Oficialiosios statistikos duomenys, jeigu pagal juos tiesiogiai ar netiesiogiai galima identifikuoti respondentą, apie kurį ar kurio veiklos rezultatus buvo surinkti pirminiai statistiniai duomenys, yra konfidencialūs ir saugomi įstatymų nustatyta tvarka.

3. Šio įstatymo nustatytas duomenų konfidencialumas netaikomas informacijai apie:

1) įmonių, įstaigų ir organizacijų veiklos rūšis pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (EVRK);

2) pagamintą produkciją pagal Europos Ekonominės Bendrijos produktų sąrašą (PRODCOM), įplaukas už parduotą produkciją ar suteiktas paslaugas;

3) fizinio asmens, juridinio asmens ar juridinio asmens teisių neturinčios įmonės samdomų darbuotojų skaičių;

4) aplinkos taršą apibūdinančius duomenis;

5) duomenis, kuriuos raštu leidžia skelbti respondentas.

4. Konfidencialūs statistiniai duomenys gali būti teikiami naudotis mokslo tikslais taip, kad pagal duomenis negalima būtų tiesiogiai identifikuoti respondentų, jeigu mokslo įstaigos užtikrina šių duomenų apsaugą.

5. Statistikos departamentas arba kita statistiką tvarkanti institucija ar įstaiga imasi organizacinių ir techninių priemonių, užtikrinančių respondento pateiktų duomenų apsaugą, diegia kompiuterines technologijas, užkertančias kelią neteisėtam jų naudojimui, platinimui, sunaikinimui.

16 straipsnis. Statistinės informacijos platinimas

1. Statistikos departamentas ir kitos statistiką tvarkančios institucijos, įstaigos pagal savo kompetenciją skelbia ir per visuomenės informavimo priemones reguliariai pateikia statistinę informaciją apie ekonominius, socialinius ir demografinius pokyčius bei aplinkos procesus.

2. Statistikos departamento ir kitų statistiką tvarkančių institucijų, įstaigų leidiniuose paskelbti arba valstybės bei vietos savivaldos institucijoms pateikti duomenys negali būti skelbiami be nuorodos į duomenis pateikusių statistiką tvarkančią instituciją ar įstaigą.

3. Statistiniai duomenys gali būti perduodami Europos bendrijų statistikos tarnybai (EUROSTAT), kitoms tarptautinėms organizacijoms laikantis šio įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatų.

PENKTASIS SKIRSNIS RESPONDENTŲ BEI OFICIALIAJĄ STATISTIKĄ TVARKANČIŲ INSTITUCIJŲ IR ĮSTAIGŲ TARNAUTOJŲ ATSAKOMYBĖ

17 straipsnis. Respondentų atsakomybė

Fiziniai asmenys, įmonių, įstaigų ar organizacijų vadovai ir kiti atsakingi už oficialiosios statistikos duomenų rengimą ir teikimą asmenys, pažeidę šio įstatymo ir kitų su statistika susijusių teisės aktų reikalavimus, atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

18 straipsnis. Oficialiąją statistiką tvarkančių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų atsakomybė

1. Statistikos departamento, jo teritorinių statistikos įstaigų, kitų oficialiąją statistiką tvarkančių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojai privalo užtikrinti darbe naudojamų respondentų pateiktų duomenų konfidencialumą visą duomenų įslaptinimo terminą.

2. Oficialiąją statistiką tvarkančių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojai, kuriems leista dirbti su konfidencialia informacija, įsipareigoja iš respondentų gautus duomenis naudoti tik statistikos reikmėms ir juos saugoti. Darbo santykių nutraukimas neatleidžia asmens nuo įsipareigojimo saugoti jam patikėtą konfidencialią informaciją bei nuo atsakomybės už tokios informacijos atskleidimą.

3. Statistikos departamento, jo teritorinių statistikos įstaigų, kitų oficialiąją statistiką tvarkančių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojai, pažeidę šio įstatymo ir kitų su statistika susijusių teisės aktų reikalavimus, atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

19 straipsnis. Pasiūlymas Vyriausybei

Vyriausybė iki 2000 m. kovo 10 d. pateikia Seimui įstatymų, susijusių su šio įstatymo nuostatomis, pakeitimų ir papildymų įstatymų projektus.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS